

Middelgrote kantoren op jacht naar oob's?

De Tweede Kamer wil dat accountantskantoren geen adviesdiensten meer mogen verrichten bij oob's waar ze de controle doen. Die maatregel zal vooral de big four treffen. Grote vreugde dus in de bestuurskamers van de middelgrote kantoren? Men reageert gereserveerd. "Het wordt een rondtrekkend circus." Maar bij diverse kantoren wordt de strategie er wel degelijk op aangepast.

TEKST: GEERT DEKKER | BEELD: CORBIS

“Dit treft het hele beroep. Dit is geen situatie waarin de ene accountant profiteert van het feit dat de andere accountant te weinig vertrouwen geniet. Dit is voor ons allemaal niet positief.” Peter Feijtel, bestuursvoorzitter van Accon AVM, zegt zich niet op zijn gemak te voelen bij de vraag naar de commerciële consequenties van de maatregelen die de Tweede Kamer heeft genomen. “Ik vind het eigenlijk een pijnlijke vraag.”

Dit voorjaar nam de Kamer een aantal amendementen aan op de Wet op het accountantsberoep. Twee daarvan lijken direct in te grijpen in de Nederlandse marktverhoudingen. Ten eerste mag de firma van de controlerend accountant van een organisatie van openbaar belang (oob) geen andere diensten meer verrichten bij die oob. Ten tweede moet elke acht jaar van accountantskantoor worden gewisseld.

ACCON AVM

Het staat niet vast dat deze maatregelen ook praktijk worden. De Eerste Kamer kan een en ander nog blokkeren en bovendien is het goed mogelijk dat de regelgeving die momenteel door de Europese Commissie wordt voorbereid, straks nationale regels zal overrulen. Maar dat doet er eigenlijk niet toe, vindt Feijtel.

MAZARS: 'WE HEBBEN VOOR ONZE OMVANG AL RELATIEF VEEL OOB-KLANTEN, MAAR DAT ZULLEN WE VERDER INTENSIVEREN.'

“De kern is dat het vertrouwen in het accountantsberoep moet worden hersteld. Maar dat doe je volgens mij niet door nieuwe regels en wetten te maken. Dat doe je door zowel in de opleiding als in de dagelijkse praktijk meer aandacht te geven aan de ethische keuzes die de accountant voortdurend moet maken.”

Dus is Feijtels antwoord op de vraag of Accon AVM (in omzet en aantal medewerkers de nummer zeven van Nederland) zijn strategie aanpast naar aanleiding van het Kamerbesluit ontkennend. “Op deze manier willen wij die kans op extra business niet. Zoals gezegd: ook al maken wij geen deel uit van de big four, bij ons is het eerste aandachtspunt het waken over het vertrouwen in het accountantsberoep.”

INTENSIVEREN

Met zijn principiële antwoord onderscheidt Feijtel zich van de bestuurders van de andere middelgrote kantoren aan wie *Accountant* de vraag voorlegde naar de commerciële consequenties van het Kamerbesluit. Dat geldt vooral voor het standpunt over de zin van nieuwe wetten en regels voor het herstel van vertrouwen. Zo zegt Jos van Huut, voorzitter van de bestuursraad van

ACCON AVM: 'OP DEZE MANIER WILLEN WIJ DIE KANS OP EXTRA BUSINESS NIET.'

Mazars Nederland, dat een maatregel als de scheiding van controle- en adviesdiensten wel nodig is. “De maatschappij roept om dit type maatregelen en in de markt zou dit zonder druk van regelgeving nooit gebeurd zijn.” Wel is het jammer, zegt Van Huut, dat de Tweede Kamer alleen enkele geïsoleerde maatregelen heeft genomen, waarbij het risico bestaat dat die straks niet aansluiten op de maatregelen die op Europese schaal worden voorbereid. “Alleen een uitgebalanceerd pakket van maatregelen, waaronder dus scheiding van controle en advies, kan tot de gewenste veranderingen leiden.”

Mazars bereidt zich intussen strategisch voor op de verschillende veranderingen. “Men heeft met deze maatregelen toch ook de marktconcentratie op het oog? Daarin ligt volgens mij een aansporing besloten dat andere partijen zich ook op de markt van oob’s presenteren. Dat deden we al, we hebben voor een firma van onze omvang relatief veel oob-klienten, maar dat zullen we verder intensiveren met meer investeringen.”

Mazars kiest daarbij nog niet voor óf de controlepraktijk óf de non-assurance diensten. “We denken veel na

BAKER TILLY BERK: ‘HET HOUDT ONS BEHOORLIJK BEZIG, WANT PER SALDO BIEDT DIT ONS KANSEN.’

over de dynamiek die hier het gevolg van zal zijn, maar vooralsnog zien we in beide richtingen mogelijkheden.”

INVESTEREN

Datzelfde geldt voor Baker Tilly Berk, zo zegt Ted Verkade, bestuurslid en directeur vaktechniek. “Het houdt ons behoorlijk bezig, want per saldo biedt dit ons kansen. Ook als er geen wettelijk verbod zou komen op het combineren van controle- en adviesdiensten, dan ligt het toch voor de hand dat oob’s vaker zelf die scheiding zullen aanbrenge(n). Maatschappelijk wordt dit nu eenmaal als een probleem gezien.”

Berk investeert momenteel in het uitbreiden van de capaciteit om diensten te verlenen aan oob’s. Van een eventuele roulatieverplichting wat betreft de audit verwacht Verkade niet zo veel, noch inhoudelijk, noch commercieel met betrekking tot Baker Tilly Berk. “Ik

BDO: 'DIT TYPE MAATREGELLEN ZAL GEEN EFFECT HEBBEN OP HET DOORBREKEN VAN HET OLIGOPOLIE VAN DE BIG FOUR.'

vraag me af of een verplichte roulatie bijdraagt aan de kwaliteit. Ik denk dat het belangrijk is dat het thema van mogelijke bedrijfsblindheid bij de accountant op het netvlies staat bij de auditcommissie. Ik zie daarom wel iets in een periodieke evaluatie en heraanbesteding van de controle. Zo moeten de eventuele negatieve effecten van een langdurige controlerelatie voorkomen kunnen worden."

'ONZINNIG'

Accountant legde de vraag naar de commerciële consequenties van het Kamerbesluit ook voor aan de nummers vijf en zes van de Nederlandse markt, BDO en Flynth. Daar is minder enthousiasme te bespeuren. Ruud Vergoossen, directeur vaktechniek van BDO, denkt niet dat oob's snel buiten de kring van de big four zullen kijken als ze op zoek moeten naar een andere controlerend accountant of een andere adviserend accountant. "Ik ben bang dat het stuivertje wisselen wordt tussen de grote vier." De scheiding van controle en advies bij oob's ondersteunt Vergoossen: "In dat marktsegment zijn immers ook de problemen voorgevallen die de aanleiding waren voor de kritiek."

De verplichte roulatie na acht jaar noemt hij echter "een onzinnig voorstel". "Er bestaat gedegen onderzoek naar de vraag of het verplicht wisselen van accountantskantoor wel van toegevoegde waarde is en het antwoord is dat dat niet het geval is. Ik ben er zelfs van overtuigd dat het leidt tot kwaliteitsverlies."

In de praktijk zou de verplichte roulatie zelfs leiden tot "een rondreizend circus", denkt Vergoossen. De voor-

naamste verklaring daarvoor is dat de controleopdrachten van grote oob's - in de financiële sector met name - zoveel capaciteit vergen dat die maar door een zeer beperkt aantal firma's geleverd kan worden. BDO richt zich niet op dat segment en zal dat ook niet gaan doen, zegt Vergoossen. "Dit type maatregelen zal dan ook geen effect hebben op het doorbreken van het oligopolie van de big four."

SCHOENMAKER

Flynth, de nieuwe nummer zes van Nederland sinds begin dit jaar de fusie met de GIBO Groep plaatsvond, zal naar aanleiding van het 'politieke marketingrijpen' ook geen directe controleconcurrent worden voor de big four bij de grotere oob's, zoals beursgenoteerde bedrijven. Om te beginnen, zo zegt Alex Boxum, directeur vaktechniek & compliance, beschikt de nieuwe combinatie nog niet over een oob-vergunning. "We verwachten wel dat we die op enig moment gaan aanvragen, maar op dit moment, zo vlak na de fusie, hebben we andere aandachtspunten. We zijn bezig met het herinrichten van ons kwaliteitsstelsel. Dat moet aansluiten bij de grotere schaal waarop we nu opereren." Verder eisen de diverse integratieprocessen veel management-aandacht op.

Maar toch krijgen oob's een plaats in de strategie van Flynth, zegt Boxum. "Dat staat eerlijk gezegd los van de maatregelen van de Tweede Kamer. Een en ander lag al besloten in het samengaan van het 'oude' Flynth en GIBO: samen beschikken we over een breed specialistennetwerk, dat in de advisering aan oob's zeker een alternatief kan zijn voor de big four. Daarbij geldt wel: schoenmaker blijf bij je leest. Wij gaan ons niet richten op zeer specialistische advisering voor de top van de markt. Dat geldt ook voor de controle: we willen ons voor oob's ontwikkelen tot alternatief, maar zoals gezegd met uitzondering van de grotere partijen."

MKB-ACCOUNTANT

Dat de strikte scheiding van controle en advies niet voor de de mkb-accountant gaat gelden, noemt Boxum een logische zaak, maar hij is er, net als Feijtel en Vergoossen, nog niet helemaal gerust op. "De politiek heeft nogal wat stemmingswisselingen achter de rug als het gaat over de vraag of dit type regelgeving naar het mkb moet worden uitgebreid." Feijtel: "Als het misverstand blijft bestaan dat onafhankelijkheid alleen met wettelijke regels kan worden gewaarborgd, blijft het risico bestaan dat dit doorslaat naar onze mkb-klienten. Die krijgen dan te maken met onacceptabele lastenverzwaringen." Verkade (Baker Tilly Berk): "Barrier laat de mkb-accountant min of meer ongemoeid. Je weet nooit hoe het kan lopen, maar we zijn hier optimistisch over." □

AANTAL OOB-CONTROLEKLANTEN PER KANTOOR (2010/2011)

KPMG	311
Ernst & Young	245
PwC	243
Deloitte	140
BDO	35
Mazars	27
SMA	7
Baker Tilly Berk	1
Extendum	1
PKF Wallast	1

Bron: Transparantieverlagen

FLYNTH: 'WE WILLEN ONS VOOR OOB'S ONTWIKKELEN TOT ALTERNATIEF, MAAR MET UITZONDERING VAN DE GROTERE PARTIJEN.'